

МЕЪЁРИДА БЎЛГАНИ ЯХШИ

Барчага маълумки, инсон ҳаётини тусиз тасаввур қилиш мумкин. Ҳа, инки, юмёвнинг элементлари, яъни ашаддий актив маъдан натрий ва ўта таъсирчан хлордан ташкил тоилган ош тузи инсоннинг ҳаётида ҳаётбахш омиллардан бири ҳисобланади. Ош тузи инсон организмидики физиология жараёнлар учун керакли мандардан бўлиб, у ўз нафбатидан тонна қизил қон тanelарининг сақланиши учун маълум шартот яратди. Мушакларга қўғувчи қанчалар бағишлайди, юрак ритмининг меъёрлаштирилади, меъдада жавҳарлик муҳити яратилади...

Ош тузи қалб-қалбни замоналардан буён кишилик ҳаёти учун энг зарур табиат маҳсулотларидан бири сифатида ниҳоятда қадрияти келган. Шу туфайли халқ орасида шундай нақд-
лиги учун мумкин: «Инсоннинг билим-ушун, тузини тоғмоқ лозим».
Маълумотларга қараганда, ҳар бир киши индига озиқ-овқат маҳсулотлари билан 8—10 килограммгача ош тузи истеъмол қилади. Табиатининг марҳуматини қарин-ки, ош тузи каби шифобахш неъматни сарфлаш яратиб қўйилган. Биринча мамлакатимиздаги Босқунқоқ қилиа маъжуд бўлган ош тузи совет халқини 400 йил давомида таъминлаб келди. Шунинг билан, ош тузи бир вақтлар соф олтинга қиёс қилинган эди.
Тузи кишилик ҳаёти учун нақадар фойдаланган бўлса, бирок уни сустиёмол қилиш оғир ҳасталикларга олиб келиши мумкин. Американинг Нью-Йорк шаҳридаги Мейо клиникасида олиб борилган тақдир-
ларда натрий ва қалб-тузларни жуда кам миқдорда бўлган. Бундай гайри-табиий муолажа кутилмаганда нобий самара бер-
Унинг фикрича, ҳафакон ҳасталигини даволашда тузсиз парҳез таомлар билан бир қаторда доривор препаратлар мувофиқ-си мақсадга мувофиқ-дир. Олимининг маълумотларига қараганда, ҳафакон озордагиларнинг 98 проценти парҳез таомлар билан бирга, пешоб ҳайдовчи дорилармонларни истеъмол қилганлар.
Ҳар нарсанинг ўл-чоғи бўлганидек, туз-дан фойдаланишнинг ҳам меъёри бўлади. Бу сир эмас. Урта Осиё, шу жумладан ўзбек халқининг табиати шўрроқ таомларга анчагина мойил. Билда сурланган гўшт ва тузли масаллиқлардан қатот тоғимли таомлар тайёрланади: тузли хушхўр таомлар ҳар қандай ишта-ҳага бараа бермай қўймайди. Умрида спиртли ичимлик ичмаган, тамаки чеппаган, жинжалдан асар ҳам тоғилмаган шахсларда ҳам ҳафакон яланишча, бу усул билан ҳафакон ҳасталигини даволаш асарият қил қон босими уч-кикор бўлмаган киши-ларда яхши натижа берган. Жумладан узларнинг қон босими ўртача 16,6 милли-метрге пасга тушган. Мабодо ана шу беморлар қайтадан сер-тузли таомлар берил-гудек бўлса, унда бе-морларнинг шифо то-лиши анчагина суе-ташган.

Ош тузини ҳафакон ҳасталигига бевосита таъсир қўраганини ту-рисида Австралидаги Мельбурн университетининг доктори Т. Морган ҳам ўз фикр-ларини баён этган.
беморларнинг қон босимлари ўрта-ча 8,5 миллиметр па-сайди. Қизил шундан-ки, 14 процент бемор-ларда қон босимидан асар ҳам қолмаган. Қолган беморларнинг устидан беш йил да-вомда кузатувлар да-вом эттирилган. Аниқ-лаштиришча, бу усул билан ҳафакон ҳасталигини даволаш асарият қил қон босими уч-кикор бўлмаган киши-ларда яхши натижа берган. Жумладан узларнинг қон босими ўртача 16,6 милли-метрге пасга тушган. Мабодо ана шу беморлар қайтадан сер-тузли таомлар берил-гудек бўлса, унда бе-морларнинг шифо то-лиши анчагина суе-ташган.

Уш йил 1 май кунки Мох кампир се-хар мардонлаб туриб кийма тайёрлади. Бай-рам арафасида ўғли келтириб берган сенка ундан хамир қориб, чуч-ваз тугди. Сенка билан иккинчи сорт уни омх-талаб (ейишли бўлади) хамир қорди, иссиқ кон-епди. Қўнғил ақиллари-ни зиёфатга тақдир қи-лиш учун Пасткўчага ўтди.
Муаллим кўча эшик олдида курсидада ҳас-сасини тиззаларига қўй-иб, гавдасини хёл ор-қисига ташлаб ўтир-ди. Ўзича ниманидир мингиллаб мақомига беш тебратди. Намо-ийнша шошқаллаётган-нинг саломига жаваб-лик олиб бўлади.
— Байрамнинг мубо-рак бўлсин, муаллим.
— Э, Мох, ўзингнинг муборак... муаллим тақаллум билан бош эгиб, оппоқ соқолни силиб қўйди. У бош эк-анда ақитининг ёқа-сига Мох кампирнинг кўзи тушди.
— Гулнингиз уйдаки? Муаллимнинг «Гу-лингиз» деганида одат-да таъна ва кинояни сездди.
— Уйда, уйда, ки-ринг, — энгил қўлди муаллим.
Айованда тикув ма-шиниси, унинг ёнида ол-сурдан хели тейер бў-лимаган ақаб ётерди. Гул кампир девор буз-иқилган йўлакда туриб «икки қилдири»:
— Келасан, айланай, илми итгага ўтказиб бер. Қўнғилнинг тўрт ақаб қизаси қўлди Битта гул, ишангиллаб, ўрни-дан қўзғолмасди.
— Бу кунингдан бат-тар бўл! — деди Мох кампир танга.
Гул кампир ялт эт-ти ўғилни, ўғиллик усти-да кўлга тушгандай мунглиб у томон юрди.
— Келинг опа.
— Ятақини ювиб кийдиранг хони-мо-нингга ўт тушарми?!
— Янги тикиб бер-моқчи эдим, қўзғолма-нинг бир кўзи синиб қолди, улгурмадим, опа.
— Палиткачи! Битта кўзи билан тиксе ҳам бўларди бир ятақчи! Гул кампир нингага ит ўтказишга уринган бў-либ, бир гапдан қолди.
Икки дўгона ўртаси-даги бундай муносабат қизилқилларда бош-ланган. Иккиси тенгшол бўлсалар-да, анча да-дил, қанқилдоқ қилмас-ди. Унинг жиддийлиги-ни кўриб қўриб кетди.
— Бўл, юрак, — қистовга олди Мохини-со.
Гулибодом унга эр-гашиди.
Хонада муаллим эг-нида елка ва ёнглари титилиб кетган тўн, ик-ки қисиб, қўнғилнинг ёнгларидаги тикиб, соғу-қотганидан эснаб ўти-рарди. У аллақайси уз-қот жойдан бўлиб, мактаб очмиш топшириғи билан келган ва ўқув хонаси-да истикомат қиларди.
Уқувчилар тўпчили-ган, муаллим қўнғил-нинг ёнгларидаги тикиб-дан уриндан турди. Тўн-ғиз-тери Ботикнинг қўн-қилларидан қичиб тур-ган пайтасини эркин-б-гина яшарди. Сўнг қўш-қил ўртағиша қиришди.
Биринчи Май, Сен бизларчун қадрли ой.

Биз биланми, душманинг кўп, биз уларни анчамиз. Қўнғилни бир неча бор ҳамма баравар тақ-рорлаган, ҳовлига чи-ққиди. Муаллим бола-ларни икки қатор қи-либ сафта тизди, қў-нғилни қадам ташлаш-га монанд оҳангда айт-миш тўшунтирди. Кейин ўзи қўл ҳаракатини оёқ ташлашига мослаб қў-нғил айтиб, сафни эр-гаштириб ҳовлини бир неча марта айланди. У қўнғилни баланд руҳ би-лан айтди. «Биз била-миз, душманинг кўп, биз уларни анчамиз» сатрларида қўнғил мунга қисилди, одим-лари зарбли бўларди.
Мохинисо бошқа ин-демади.
— Бодом, — деди ана эртасига Мохинисо ўсма қўйиб ўтириб, му-аллим...
Гулибодом бодом қовқоқлари остидан ҳай-рон қарарди.
Шу орада май бай-рами қилнишга қол-ди. Қўнғилнинг ҳаво-сони, деҳқонларни ташвишга солиб қўйди. Чол билан кампир, экинчилар соғуқ ол-ма-са гўрга эди, деб юрак-ларини ҳовуллаб ўти-ришганда Мохинисо бе-қасам тўнни қийиб, рў-молини ўрайверди. Чол кампирга қарарди, кам-пир чолга.
Мохинисо бошқа ин-демади.
— Бодом, — деди ана эртасига Мохинисо ўсма қўйиб ўтириб, му-аллим...
Гулибодом бодом қовқоқлари остидан ҳай-рон қарарди.
Шу орада май бай-рами қилнишга қол-ди. Қўнғилнинг ҳаво-сони, деҳқонларни ташвишга солиб қўйди. Чол билан кампир, экинчилар соғуқ ол-ма-са гўрга эди, деб юрак-ларини ҳовуллаб ўти-ришганда Мохинисо бе-қасам тўнни қийиб, рў-молини ўрайверди. Чол кампирга қарарди, кам-пир чолга.

Шахримиздаги қатор театрлар ўз мухлисларини янги спектакллр билан мамнун этди. Жумладан, Тошкент оперетта театрида сахналаштирилган «Хўжа Насриддин», рус ёш томоша-бинлар театрида сахналаштирилган «Динозаврларга салот» спектакллари томошайнлар томо-нидан илқ кўтиб олинди.

С. Каган фотолари.

• Ота-оналар, Сизлар учун Ўқувчининг кун тартиби

Ўқувчи соғлом ва жисмонан етук бўлиб ўсишда мактаб ва оила ўта етарли са-ниатари-гига на шарт шартларни яратилган бўлиши ва у бундан қатъий риоя қилиши лозим. Ўқувчиларнинг ота-оналари шу қадар қўғувчиларнинг керак-ли, ўқувчиларнинг иш-столи, меболаи улар-нинг ёнига, бўй-бас-тига мос ҳолда бўли-ши лозим. Уларнинг мактабда қандай ўқи-ши, даре вақтида пар-тада қандай ўтири-ни ўқувчи унга ўр-тади. Буларни ота-она ҳам уйда фар-зандларига ўргатиши ва назорат қилиб ту-раши ани муаллоир. Шу қоидаларнинг би-ри боланинг партада ўтиришидир.
Бола партада ўтир-ганда орқаси, стулга тегиб туриши, тирсақ-лари стол устида бў-лиши лозим. Ўқувчи оёқлари тиззалар саз-букланган бўлиб, оёқ-уларни партага ўрна-тишган тахтада тура-лиги, стол остида тур-ган боланинг тирсақ-дан 2—3 сантиметр юқори бўлса етарли-дир.
Китоб еки лафтар ўртасидаги масофа бо-ла қўнғилдан тўғри ма-софада тургани лозим. Бола парта еки стол-да ўтирганда унга ёнибди ўтирмасдан, бола кўраги билан парта ўртасидаги ма-софада унинг қўл-фитлари ёриги ўта-лиган бўлиши лозим. Ўқиланган китоб пар-тада тўғри туриши керак. Китоб бола га-дасдан 30—40 сан-тиметр ўзоқда, 45 да-

ража қи ҳолда бўли-ши керак.
Ўғиллик ҳам етар-ли, лекин ўта ёруғ бўлмаслиги лозим. Ўғиллик нурни бола-нини чап томонидаги тушиб тургани маъ-кул.
Ўқувчиларнинг шахсий гигиенаси тўғрисида гапирганда, унинг қўл-лари доимо тоза бўли-шига ундаш керак. Ўқувчиларни доимо ювиб туриши, кийим-боши ва оёқ кийими-га ҳам чиниикел бўли-шга ўргатиб туриш дар-кор.
Ўқув қўроллариини солиб юришда хоҳ ўғил бола бўлсин, хоҳ қиз бола бўлсин, қўйи синф ўқувчи-лари учун кенг тасмал-папани (панец) орқа-га олиб юриш тавсия-этилади. Ўқув қўрол-лари солинган папка-ни ҳар кун бир тав-ла қўтариб юриш таъ-сия этилмайди. Акс ҳолда, умуртқа поғо-наси ён томондан қи-йишнинг сабаб бўли-ши мумкин.
Ўқувчиларни уйлаги машғулотни кун тар-тиби қандай бўлиши му-кин? Биринчи синф ўқувчиси уйда кел-са кун учун даре тайёрлаши, бир соатдан ошмаслиги лозим. Биринчи синф ўқувчи-лари уйда ҳам, макта-бда ҳам даре қилганда ҳар 30 минутдан сўнг 10 минутли танасуфус қилганлари мақсадага мувофиқ. Ўқувчилар уй вазибаларини ба-жаришда баъзан чар-чаб қолчилари мум-кин. Лекин бундан си-ра ташвишланмасли-керек. Чолашқин — бу дам олришни англа-тувчи хабарчидир.

БИЛИБ ҚУЙГАН ЯХШИ РАНГЛАР КАЙФИЯТ БАҒИШЛАГАНДА...

Олимларнинг текшири-шига кўра, ранглар киши кайфиятига турлича таъ-сир этаркан, мана бун-ди қўйиб кўринг.
Қизил ранг—илиқлик-ни ҳис қилишга қорай-ди, кайфиятини кўтер-ди, лекин тез чарча-тади. Бу ранг таъсирида мускуллар ҳаракати ку-чаяди, қон босими ор-тади, нафас олиш тез-лашади.
Тўқ сарик ранг—кайфиятини яхшилайди, иштахани озади.
Сарик ранг—кўз ну-ри ва асаб система-ларини қучайтиради. Ран-глар ичинда энг қувноғи сариларди.
Яшил ранг—уйқу қи-чганда ва чарчоганда кўш кайфиятини яхши-лайди. Яшил ранг таъ-сирида қон босими па-сайди, организмдаги умумий ҳаётини ҳолат ортади. Бу ранг энг ақилли саналади.
Гунаҳшар ранг—киши асабларини тинчланти-ришдан кўра, бушаши-риб юборади.
Кўл ранг—соғуқни ҳис қилишга қорайди. Аса-би бўзилган кишининг қўнғилга таскилини бе-марди. Қон босимини ка-майтиришда яшил ран-гдан ҳам кўра қулиқроқ таъсир ортади.
О. КАРИМОВА.

МОХ КАМПИР ВА ГУЛ КАМПИР (ХИКОЯ)

— Ҳа, қизим? — Муаллим, тушдан кейин келинглар, қўшқ ўргатаман, дедди.
— Нима? — чол сач-сачи.
— 1. Майда қўшқ ой-тиб, қўнғилда юриш қил-ганмики, қўнғилнига байроқ ушлаб, — деди-ста Мохинисо оқси-нинг вақоҳатидан ҳа-сис.
— Келасан, айланай, илми итгага ўтказиб бер. Қўнғилнинг тўрт ақаб қизаси қўлди Битта гул, ишангиллаб, ўрни-дан қўзғолмасди.
— Бу кунингдан бат-тар бўл! — деди Мох кампир танга.
Гул кампир ялт эт-ти ўғилни, ўғиллик усти-да кўлга тушгандай мунглиб у томон юрди.
— Келинг опа.
— Ятақини ювиб кийдиранг хони-мо-нингга ўт тушарми?!
— Янги тикиб бер-моқчи эдим, қўзғолма-нинг бир кўзи синиб қолди, улгурмадим, опа.
— Палиткачи! Битта кўзи билан тиксе ҳам бўларди бир ятақчи! Гул кампир нингага ит ўтказишга уринган бў-либ, бир гапдан қолди.
Икки дўгона ўртаси-даги бундай муносабат қизилқилларда бош-ланган. Иккиси тенгшол бўлсалар-да, анча да-дил, қанқилдоқ қилмас-ди. Унинг жиддийлиги-ни кўриб қўриб кетди.
— Бўл, юрак, — қистовга олди Мохини-со.
Гулибодом унга эр-гашиди.
Хонада муаллим эг-нида елка ва ёнглари титилиб кетган тўн, ик-ки қисиб, қўнғилнинг ёнгларидаги тикиб, соғу-қотганидан эснаб ўти-рарди. У аллақайси уз-қот жойдан бўлиб, мактаб очмиш топшириғи билан келган ва ўқув хонаси-да истикомат қиларди.
Уқувчилар тўпчили-ган, муаллим қўнғил-нинг ёнгларидаги тикиб-дан уриндан турди. Тўн-ғиз-тери Ботикнинг қўн-қилларидан қичиб тур-ган пайтасини эркин-б-гина яшарди. Сўнг қўш-қил ўртағиша қиришди.
Биринчи Май, Сен бизларчун қадрли ой.

Уш йил 1 май кунки Мох кампир се-хар мардонлаб туриб кийма тайёрлади. Бай-рам арафасида ўғли келтириб берган сенка ундан хамир қориб, чуч-ваз тугди. Сенка билан иккинчи сорт уни омх-талаб (ейишли бўлади) хамир қорди, иссиқ кон-епди. Қўнғил ақиллари-ни зиёфатга тақдир қи-лиш учун Пасткўчага ўтди.
Муаллим кўча эшик олдида курсидада ҳас-сасини тиззаларига қўй-иб, гавдасини хёл ор-қисига ташлаб ўтир-ди. Ўзича ниманидир мингиллаб мақомига беш тебратди. Намо-ийнша шошқаллаётган-нинг саломига жаваб-лик олиб бўлади.
— Байрамнинг мубо-рак бўлсин, муаллим.
— Э, Мох, ўзингнинг муборак... муаллим тақаллум билан бош эгиб, оппоқ соқолни силиб қўйди. У бош эк-анда ақитининг ёқа-сига Мох кампирнинг кўзи тушди.
— Гулнингиз уйдаки? Муаллимнинг «Гу-лингиз» деганида одат-да таъна ва кинояни сездди.
— Уйда, уйда, ки-ринг, — энгил қўлди муаллим.
Айованда тикув ма-шиниси, унинг ёнида ол-сурдан хели тейер бў-лимаган ақаб ётерди. Гул кампир девор буз-иқилган йўлакда туриб «икки қилдири»:
— Келасан, айланай, илми итгага ўтказиб бер. Қўнғилнинг тўрт ақаб қизаси қўлди Битта гул, ишангиллаб, ўрни-дан қўзғолмасди.
— Бу кунингдан бат-тар бўл! — деди Мох кампир танга.
Гул кампир ялт эт-ти ўғилни, ўғиллик усти-да кўлга тушгандай мунглиб у томон юрди.
— Келинг опа.
— Ятақини ювиб кийдиранг хони-мо-нингга ўт тушарми?!
— Янги тикиб бер-моқчи эдим, қўзғолма-нинг бир кўзи синиб қолди, улгурмадим, опа.
— Палиткачи! Битта кўзи билан тиксе ҳам бўларди бир ятақчи! Гул кампир нингага ит ўтказишга уринган бў-либ, бир гапдан қолди.
Икки дўгона ўртаси-даги бундай муносабат қизилқилларда бош-ланган. Иккиси тенгшол бўлсалар-да, анча да-дил, қанқилдоқ қилмас-ди. Унинг жиддийлиги-ни кўриб қўриб кетди.
— Бўл, юрак, — қистовга олди Мохини-со.
Гулибодом унга эр-гашиди.
Хонада муаллим эг-нида елка ва ёнглари титилиб кетган тўн, ик-ки қисиб, қўнғилнинг ёнгларидаги тикиб, соғу-қотганидан эснаб ўти-рарди. У аллақайси уз-қот жойдан бўлиб, мактаб очмиш топшириғи билан келган ва ўқув хонаси-да истикомат қиларди.
Уқувчилар тўпчили-ган, муаллим қўнғил-нинг ёнгларидаги тикиб-дан уриндан турди. Тўн-ғиз-тери Ботикнинг қўн-қилларидан қичиб тур-ган пайтасини эркин-б-гина яшарди. Сўнг қўш-қил ўртағиша қиришди.
Биринчи Май, Сен бизларчун қадрли ой.

БУ МАШҒУЛОТНИ СЕВИНГ

«Сиз нега спорт билан шуғулланмайсиз?»
Бу саволга қўнғилни вақт етимишганига сабаб қилиб қўраш-шадди.
Украинада бир

СУРАТДА: 6-педта-синининг ишчан меди-ци-на хормларидан дис-петчер И. Земесова, педтаер Э. Сирова ва шофер М. Сирова ўр-тоқлар навабатида ча-кирувга боришга тай-егарлиги қўришмоқда.
М. Нуриддинов фотоси.

СУРАТЛАРДА: «Динозаврларга салот» ва «Хўжа Насриддин» спектакллари билан мамнун этди. Жумладан, Тошкент оперетта театрида сахналаштирилган «Хўжа Насриддин», рус ёш томоша-бинлар театрида сахналаштирилган «Динозаврларга салот» спектакллари томошайнлар томо-нидан илқ кўтиб олинди.

Жавоб: Касаба соиз-ларининг фабрика, за-вод ва маҳаллий коми-тетлари ҳузуридаги интимоий ўзаро ёрдам кассалари ишти ва кия-ка мулкдаги қара бера-дилар. Қолғозлардаги ўзаро ёрдам кассалари колхозчиларга, икжодий соизларнинг фюналари адабиёт ва санъат хо-дилмаларига қара бера-дилар. Қараларнинг мулкларини ва улар-нинг берилиши шарт-ларини интимоий ўзаро ёрдам кассаларининг типовой уставин ва икжодий соизлар фондлари-нинг уставин билан бе-гиланади. Қара белги-ланган мулкда қайта-риламани ҳолда қара олувчига нисбатан на-мавод илби билан таъ-сир қилиш чоралари қўлланилади. Агар қаразор қарази қўнғил-дан бош тортса, қара-зи беришдан СССР Ми-нистрлар Совети томо-нидан белгиланган тар-тибда ундирилади.

Бу посилкаларга: «Хива. Тошпўлатов кутубхонаси деб ёзилган. Шаҳарда уни ҳамма би-лади»
Юсуф. Тошпўлатов 1902 йилда Тошкентда ишчи оиласида туғил-ган. Алфбондон ўзи тур-ганиб, китоб ўқишга эр-та берилиб кетди. Ола-де бирден бир савод-тон бўлган Юсуф ота-онисига революцион ва-риқларга ва проклама-цияларни ўқиб бера-ди. Қизил армиянинг ва ишчилар орасида доимо ўралашиб юрган болакини Тошкент га-росини дейишарди. Ке-йинчалик терговчи, ми-яичикдор бўлиб ишлат-ганда, ўзи билан бир-га сафарга милтиқ ва

мустаҳкамлаб қолмай, балки одамнинг фаол бўлишига ҳам ёрдам беради экан.
М. Орифжонова тайёрлаган.

хонага китоб совға қи-либ туриши анъана бў-либ қолди. Ҳаётининг «Неделя» газетасининг кутубхонаси китоблар билан тўлдириш тўғриси-даги дельватига азу-чилар, шоирлар, санъат арбоблари лаббай деб жавоб қайтардилар. Ке-хонага китоб совға қи-либ туриши анъана бў-либ қолди. Ҳаётининг «Неделя» газетасининг кутубхонаси китоблар билан тўлдириш тўғриси-даги дельватига азу-чилар, шоирлар, санъат арбоблари лаббай деб жавоб қайтардилар. Ке-

Равно Юсупова мудир-лик қилмоқда. Бу ерга бандероллар, авторлар-нинг саккизи дастхат-лари ваълан китоблар солинган посилкалар ҳаммон келиб турибди. Посилкаларга оидли: «Хива. Тошпўлатов кутубхонаси», деган су-вар ҳамма билди...
Ю. ИБРОҲИМОВ.
ЎТАГ муҳбири.

Б. АКРОМОВ: Мени интимоий ўзаро ёрдам кассалари қилларга ёрдам қўрашгани мумкин-лиги ҳақидаги масала қизқичтарди. Илтимос, шу ҳақда маълумот берайсиз.

Жавоб: Касаба соиз-ларининг фабрика, за-вод ва маҳаллий коми-тетлари ҳузуридаги интимоий ўзаро ёрдам кассалари ишти ва кия-ка мулкдаги қара бера-дилар. Қолғозлардаги ўзаро ёрдам кассалари колхозчиларга, икжодий соизларнинг фюналари адабиёт ва санъат хо-дилмаларига қара бера-дилар. Қараларнинг мулкларини ва улар-нинг берилиши шарт-ларини интимоий ўзаро ёрдам кассаларининг типовой уставин ва икжодий соизлар фондлари-нинг уставин билан бе-гиланади. Қара белги-ланган мулкда қайта-риламани ҳолда қара олувчига нисбатан на-мавод илби билан таъ-сир қилиш чоралари қўлланилади. Агар қаразор қарази қўнғил-дан бош тортса, қара-зи беришдан СССР Ми-нистрлар Совети томо-нидан белгиланган тар-тибда ундирилади.

М. ЭРГАШЕВ: Биз Юнусовдан массивда истикомат қиламиз. Лекин бу ерда деяли спорт иншоотлари йўқ. Айтингчи, яқин кел-гусида бизнинг массив-нида шундай иншоот-ларни қуриш кўзда ту-таётганими?

Жавоб: Юнусовдан массивда бунёд эти-лашган бўлган қури-лишлардан бири Ах-мад Доғиш қўнғилли спорт шаҳарчасидир. Шунингдек, массива микрорайонларида са-доматик шаҳарчалари ҳам ташкил этиллади. Унда барча қўнғил ша-ҳарчалари яратилади. Массивнинг А-1 кварталда эса йоник сузиш бассейнини бун-ёд этиш режалашти-риб қўйилган.

О. ҒУЛОМОВА: Кор-хоналарда ишлаётган аёллар ўз малакала-рини ошириш пайтида бўлган вақтларида уларга қанча миқдор-да ҳан туланиши ке-рак? Шу ҳақда маъ-лумот беришингизни сўрайман.

Жавоб: КПСС Мар-казий Комитети ва СССР Министрлар Со-ветининг ишлаб чиқ-аришда банд бўлган ишчиларни тайёрла-ниш тақомиллаштириш ва уларнинг талақси-ни ошириш мақса-ти тўғрисидаги Қара-рида саккиз ешгача болаларни бўлган ишчи аёлларининг ишлаб чи-қаришдан ажралган ҳолда талақсини оши-риш ва уларни қайта тайёрларидан ўтказ-иш аниқ белгилан-гилган. Ана шу тала-қа бўлмай аёлларнинг ўр-тача ойлик маошлари сақланиб қолсин.

С. АЛИҚУЛОВ: За-водда ишлаётган. Исти-тутулган эса сиртиги бўлимида тахсил қу-раман. Бизларга қискар-тирилган иш кунни бел-гиланиши керакми?

Жавоб: Умумтаълим мактабларида олиб ва ўрта махсус ўқув юр-тларида ишлаб чиқ-аришдан ажралмаган ҳолда кечини бўлимлар-да ва сиртидан қийет-ган кишилар фанларни ўзлаштиришдан бўлса-лар, улар қисқартирил-ган иш ҳафтида ва кун-ларидан фойдаланишга ҳақли деб қисқабана-дилар.

Р. БОКИЕВА: Мен-га ёши бироз ўтди қол-ган шахсларнинг кон-тролерлик ёни қасар-лик қасбини қасар-да эгаллашлари мумкин-лиги ҳақида маълумот берайсиз.

Жавоб: «Ешдик» мак-таб-мағазини қошида махсус курслар бўлиб, бу курсларда шахри-миздаги озиқ-овқат ма-газинларида ишлайди-ган қасирлар тайёр-ланади. Бу курсларга шахслар ёшлари қан-чаллигини қатъий на-зар қабул қилинаве-радилар. Курслар бир ойликдир. Унинг адре-си: Кафанов кўчаси, 65-уй. Барча транс-портларнинг «Ости-таль бозори» бекети-да тушиш керак.

М. Нуриддинов фотозэтюди.